

og det er ting, som ligger os i Det Radikale Venstre stærkt på sinde.

Det har været en meget, meget lang proces for at komme frem til det her. Jeg har selv været med i de seneste 3 år af den her proces, som har været nærmest uendeligt, kunne man jo mene. Nogle gange er det jo sådan, at man skal gå en meget lang vej, før man kommer frem til et resultat, som man så også i bred enighed kan være tilfreds med. Og det er jo det, som det ser ud til er tilfældet med det her. I hvert fald kan vi fra radikal side tilslutte os de ændringer, der er her, og vi er egentlig ret glade for, at vi endelig er kommet i hus med den reform af den grønlandske retspleje- og kriminallovgivning, således at vi kan styrke retssikkerheden i Grønland.

KI. 10:39

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Naser Khader som ordfører.

KI. 10:40

(Ordfører)

Naser Khader (NY):

Et af de spørgsmål, jeg stillede mig selv, da jeg modtog disse lovforslag, var: Hvordan kan det være, at Folketinget fortsat skal lovgive om straf og retspleje for Grønland? Vi ved jo, at der inden længe kommer et forslag fra Grønlandsk-dansk selvstyrekommission, som vil betyde overførsel af mere kompetence til Grønland. Hjemmestyret vil blive til et selvstyre, og vil det så ikke være naturligt at overføre retspleje og straffelov til det kommende selvstyre?

Heldigvis er disse spørgsmål behandlet i den betænkning fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission fra august 2004, som de fremsatte lovforslag bygger på. På side 112 i resuméet til betænkningen står der bl.a., at kommissionen i enighed har besluttet at beskrive fordele og ulemper ved en eventuel overførsel, således som kommissionen ser dem, at udrede nuancerede argumenter for og imod overførsel, men ikke at fremsætte anbefalinger med hensyn til den endelige politiske afgørelse om overførsel eller ikke overførsel.

Jeg har stor tillid til kommissionens arbejde og vurderinger, for den har bestået af de mest kyndige folk på området fra Grønland og Danmark. Og når kommissionen nu har besluttet ikke at komme med en anbefaling af en overførsel, og når hjemmestyret heller ikke har gjort det, må jeg gå ud fra, at den sag er i orden.

Grønland fik sin første nedskrevne kriminallov i 1954, efter at tre danske jurister og sociolo-

ger sidst i 1940'erne havde gennemrejst Grønland på kryds og tværs for at undersøge, hvad der var Grønlands retspraksis. Loven er siden blevet hyldet som en af verdens mest humane. Australiske og canadiske embedsmænd og politikere er blandt de mange, der har været i Grønland for at få inspiration til reformer i deres hjemlande.

Den etablerede et retssystem, som i langt højere grad end andre landes havde som mål at få den kriminelle på ret køl igen, og den opererede kun i meget begrænset omfang med frihedsberøvelse som sanktion. Men i praksis har den ikke været helt let at administrere, bl.a. fordi embedsmændene hovedsagelig har været og er danskere, som kan mangle føling med den grønlandske retsopfattelse. Det erkender også den store kapacitet på området, juraprofessor Agnete Bentzon, der var med til at afdække den grønlandske retskultur på ekspeditionen sidst i 1940'erne.

Desuden er der sket en kolossal samfundsudvikling i Grønland siden 1950'erne. Samfundsforholdene er blevet mere komplicerede, og der er sket store sociale forandringer.

De lovforslag, vi behandler i dag, skal sikre, at retssystemet tilpasses de ændrede vilkår, hvilket i realiteten vil indebære, at retstilstanden bringes nærmere til danske forhold. Det har vi nu eksperternes og hjemmestyrets ord for er nødvendigt, men jeg håber på, at det grønlandske folk i praksis opfatter den daglige udøvelse af retsplejen, politiarbejdet, kriminalforsorgen osv. som et grønlandsk anliggende og ikke som en rest af det gamle danske magtapparat. Det ville næsten også være uretfærdigt, når man tænker på, hvor omhyggeligt Danmark i sin tid forsøgte at udforme kriminalloven og retsplejeloven i respekt for grønlandsk kultur og historie.

Til sidst vil jeg udtrykke min tilfredshed med, at ministeren foreslår, at der allerede den 1. juli i år – altså 1½ år før lovene træder i kraft – oprettes et fælles grønlandsk-dansk råd for grønlandsk retsvæsen. Det skal sørge for koordination mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne, udvikling af lovgrundlag m.v., tage initiativ til forskning og følge de enkelte retsmyndigheds funktion og uddannelsesbehov.

Jeg vil ikke gå nærmere ind i lovforslagernes detaljer, men blot tilkendegive, at vi i udvalgsarbejdet gerne vil høre nærmere om, hvordan ministeren har imødekommet de ønsker om ændringer, som det grønlandske Landstings lovudvalg er fremkommet med. Jeg henviser i den for-